

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 7104/22

לפני: כבוד השופטת ד' ברק-ארז
כבוד השופט ד' מינץ
כבוד השופט ח' כבוב

העותרת: הליכוד, תנועה לאומית ליברלית

נגד

- המשיבים:
1. יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-25
 2. "זזים – קהילה פועלת"
 3. יש עתיד בראשות יאיר לפיד
 4. המחנה הממלכתי בהנהגת בני גנץ לראשות הממשלה
 5. מפלגת העבודה בראשות מרב מיכאלי
 6. הבית היהודי בראשות איילת שקד
 7. ישראל ביתנו בראשות אביגדור ליברמן
 8. מרצ – השמאל של ישראל
 9. רשימת האיחוד הערבי (רע"מ)
 10. החזית הדמוקרטית לשלום ושוויון (חד"ש)
 11. בל"ד – א-תגימוע אל-וטני א-לדמוקרטי
 12. היועץ המשפטי לממשלה
 13. מבקר המדינה

עתירה למתן צו על תנאי

בשם העותרת: עו"ד אבי הלוי

פסק-דין

השופט ד' מינץ:

1. עניינה של העתירה בהחלטת יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-25 (השופט י' עמית; להלן: יו"ר הוועדה) במב"כ 7/25 מיום 25.10.2022 לדחות על הסף עתירה שהגישה העותרת בה ביקשה לקבוע כי משיבה 2, "זזים – קהילה פועלת" (להלן: המשיבה), ביצעה "פעילות בחירות" כהגדרתה בחוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973

(להלן: החוק) ועל כן היא מהווה "גוף פעיל בבחירות" שעליו מוטלות מגבלות שונות מכוח החוק.

2. בהחלטתו קבע יו"ר ועדת הבחירות כי דינה של העתירה להידחות על הסף נוכח השיהוי בהגשתה. צוין כי לעתירה אשר הוגשה ביום 24.10.2022 בשעות אחר הצהריים, צורפו 24 נספחים, רובם ממועדים שקדמו לחודש אוקטובר 2022. זאת למעט שני מסמכים אשר לגבי אחד מהם נראה כי העותרת אינה תולה בו את כל יתרה, והשני פורסם לאחר פניית העותרת למשיבה ביום 22.10.2022 למיצוי הליכים. בנסיבות אלה, כאשר למעשה כל ההיבט העובדתי היה בידי העותרת שלושה שבועות קודם לכן, אולם העתירה הוגשה רק שמונה ימים לפני יום הבחירות, היא לוקה בשיהוי של ממש. עוד נקבע כי דין העתירה להידחות על הסף גם בשל אי-מיצוי הליכים אפקטיבי. פנייתה של העותרת למשיבה במכתב מיצוי ההליכים נעשתה ביום שבת, ובה התבקש מענה עד ליום המחרת בשעה 12:00, וספק אם פנייה זו עולה כדי מיצוי הליכים. מה גם, שבאותו מכתב לא הפנתה העותרת את המשיבה ולו לראיה אחת מבין 22 הראיות שצורפו לעתירתה שהוגשה יומיים לאחר מכן.

3. מכאן העתירה שלפנינו בה טענה העותרת כי החלטת יו"ר ועדת הבחירות הינה בלתי סבירה באופן קיצוני. ראשית, קיים חוסר הלימה מוחלט בין נימוקי ההחלטה לבין מהותה של עתירת העותרת, חשיבותה והאינטרס הציבורי שבקיום דיון בה לגופה. ההחלטה אינה מפרטת את הזכויות או האינטרסים של המשיבה או של כל ישות אחרת, העלולים להיפגע כתוצאה מכך שהעתירה הוגשה בשיהוי ובהיעדר פנייה מוקדמת אפקטיבית. שנית, המשיבה כלל לא טענה לשיהוי. מכל מקום, כמו במקרים דומים למקרה זה בעבר, הנפקות של הגשת עתירה בשיהוי אינה דחייתה על הסף, כי אם קביעה כי אין לזקוף לחובת הגוף מושא הדיון את הפעולות שקדמו להגשת העתירה. העותרת הרחיבה בעתירתה על אודות הטעמים שבגינם היא סבורה כי המשיבה מהווה "גוף פעיל בבחירות" כהגדרתו בחוק, על החשיבות הטמונה בפיקוח על פעילותם של גופים מעין אלו ועל חומרת הפגיעה הצפויה בהליכי הבחירות ובעקרונות היסוד הדמוקרטיים בהיעדר קיום דיון לגופה של העתירה. לגופם של נימוקי יו"ר ועדת הבחירות טענה העותרת בין היתר כי העובדה שהנספחים לעתירה היו מתאריכים מוקדמים לחודש אוקטובר אין פירושה כי הם היו בידיעתה וברשותה באותם מועדים; כי דוקטרינת השיהוי מגנה על אינטרס ההסתמכות של מי שעלול להיפגע מהסעדים המבוקשים כלפיו, ואילו במקרה דנן אין למשיבה בסיס עיוני לטענת הסתמכות; כי העותרת מיצתה הליכים כנדרש; כי המשיבה אכן השיבה לפניית העותרת; וכי המשיבה ידעה מהן הטענות המופנות כלפיה שכן אלה פורטו בהרחבה במכתב מיצוי ההליכים.

4. דין העתירה להידחות על הסף בהיעדר עילה להתערבות בהחלטת יו"ר הוועדה.

בית משפט זה אינו נוטה להתערב בהחלטותיו של יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, אשר בעניינים הנתונים לסמכותו נתון לו שיקול דעת רחב והכרעותיו נתפסות כסופיות. התערבות כאמור תיעשה במקרים חריגים בלבד (ראו מיני רבים: בג"ץ 797/20 סילבר נ' יו"ר ועדת הבחירות לכנסת ה-23, פסקה 23 (6.2.2020); בג"ץ 2162/20 ח"כ אופיר כץ נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-23, ניל הנדל, פסקה 21 (2.4.2020); בג"ץ 2221/21 אני ואתה – מפלגת העם הישראלית נ' ח"כ בני גנץ, פסקה 11 (12.4.2021); בג"ץ 1931/21 ח"כ בנימין נתניהו נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת העשרים וארבע, פסקה 6 לפסק דיני (19.3.2021)). מקרה זה אינו נמנה עם המקרים המצדיקים התערבות בהחלטת יו"ר הוועדה.

5. העותרת אינה חולקת על כך שכמחצית מהנספחים עליהם השתיתה את טענותיה כלפי המשיבה כוללת ראיות מהשנים 2018-2021 ושיתר הראיות, למעט השתיים שצוינו על ידי יו"ר הוועדה, קודמות לחודש אוקטובר 2022. טענתה היא כי עובדה זו אינה מלמדת על כך שהראיות היו בידיעתה וברשותה מוקדם לחודש אוקטובר. ברם, עיון בעתירה מגלה כי אין בה אמירה ברורה מצד העותרת כי אכן הראיות לא היו בידיה קודם לכן, ואף אין טענה כי הן הגיעו לידיה במועד שבעטיו לא ניתן היה להגיש את העתירה מוקדם יותר. על רקע זה, בהינתן שעיקר הסעדים שהתבקשו בעתירה שהגישה העותרת ליו"ר ועדת הבחירות נוגעים לתקופה שעד ליום הבחירות; ובשים לב לכך שמועד הבחירות חל כשבוע בלבד לאחר הגשת העתירה – החלטת יו"ר ועדת הבחירות להורות על דחיית העתירה מחמת השיהוי המשמעותי בהגשתה, אינה מגלה עילה להתערבות.

די בכך כדי להביא לדחיית העתירה. משלא התבקשה תגובה, אין צו להוצאות.

ניתן היום, ב' בחשון התשפ"ג (27.10.2022).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט